

8. 8. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Důkladnější přezkum rozhodnutí vydaných Rozhodčím soudem pro Sport

Dne 10. července 2025 vydal Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“), zasedající ve Velkém senátu, konečný rozsudek ve věci Semenya proti Švýcarsku.[1] Soud shledal, že Švýcarsko porušilo své procesní závazky vyplývající z článku 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (dále jen „Úmluva“), neboť Federální soud Švýcarska nedostatečně přezkoumal rozhodčí nález vydaný Rozhodčím soudem pro sport (dále jen „CAS“). Velký senát uvedl, že Federální soud Švýcarska měl provést mimořádně důkladné posouzení, a to vzhledem ke specifické a povinné povaze rozhodčího řízení před CAS a také s ohledem na to, že šlo o zásah do základních občanských práv stěžovatelky.

Atletka **Caster Semenya** pocházející z Jižní Afriky je vrcholovou sportovkyní, která se specializuje na běh na střední tratě, zejména na trati 800 metrů. Narodila se 7. ledna 1991 v Jihoafrické republice a mezinárodního uznání dosáhla zejména díky své dominanci v ženských běžeckých disciplínách. Během své kariéry získala zlaté medaile na olympijských hrách v Londýně (2012) a Riu de Janeiru (2016) a třikrát se stala mistryní světa na trati 800 metrů (2009, 2011, 2017).[2]

Caster Semenya se narodila s tzv. rozdílem v pohlavním vývoji (*Differences of Sex Development*), což znamená, že má přirozeně zvýšenou hladinu testosteronu. Na základě zavedeného nařízení, které bylo vydáno World Athletics (dříve IAAF) v roce 2018 s názvem „*Eligibility Regulations for the Female Classification (Athletes with Differences of Sex Development)*“ (dále jen „**Nařízení DSD**“), byla Caster Semenya nucena podstoupit hormonální léčbu za účelem snížení hladiny testosteronu. Takovou hormonální léčbu musela podstoupit z toho důvodu, aby mohla i nadále soutěžit v ženské kategorii. Caster Semenya však tyto podmínky odmítla, což vedlo k jejímu vyloučení z mezinárodních soutěží.[3]

Nařízení DSD mělo dle World Athletics vyrovnat atletické disciplíny, v nichž hyperandrogenismus přinášel atletkám značné výhody.[4]

Caster Semenya nesouhlasila s podmínkami stanovenými Nařízením DSD. Proto v roce 2018 napadla toto Nařízení DSD u rozhodčího soudu CAS, přičemž namítala platnost tohoto Nařízení DSD. Dle jejího tvrzení bylo Nařízení DSD diskriminační na základě pohlaví a vrozených biologických dispozic ve srovnání s ostatními atlety. V řízení před CAS argumentovala tím, že nařízení DSD porušuje její právo na soukromí, důstojnost a svobodu. CAS však její žalobu zamítl s odůvodněním, že pravidla obsažená v Nařízením DSD jsou sice diskriminační, ale nezbytná a účelná k dosažení legitimního cíle ochrany ženské atletiky.[5]

Caster Semenya s tímto závěrem CAS nesouhlasila, a proto podala návrh na zrušení rozhodčího nálezu u Federálního soudu Švýcarska. Tvrdila, že je rozhodnutí v rozporu se švýcarským veřejným pořádkem a pokusila se tak o jeho zrušení. Federální soud Švýcarska však rozhodnutí CAS potvrdil.[6]

Se závěry Federálního soudu Švýcarska se Caster Semenya neztotožnila a podala stížnost u ESLP s tím, že rozhodnutím Federálního soudu Švýcarska bylo zasaženo do jejích práv dle Úmluvy. ESLP se v první řadě zabýval otázkou rozhodovací pravomoci. Caster Semenya pochází z Jižní Afriky a

napadený Předpis DSD vydala World Athletics, jejíž sídlo je v Monaku. ESLP konstatoval, že samotná skutečnost, že World Athletics sídlí mimo Švýcarsko, nezbavuje švýcarské orgány odpovědnosti za zajištění souladu s Úmluvou při přezkumu rozhodnutí CAS.[7]

ESLP se dále ve svém rozhodnutí zabýval posouzením porušení práv Caster Semenya dle článku 14 Úmluvy (zákaz diskriminace) společně s čl. 8 Úmluvy (právo na respektování soukromého života) a článkem 13 Úmluvy (právo na účinný prostředek nápravy). Soud v tomto ohledu shledal, že Federální soud Švýcarska porušil tato její práva. Dle ESLP švýcarský soud neposkytl Caster Semenya dostatečné institucionální a procesní záruky pro účinné přezkoumání podaného opravného prostředku proti rozhodnutí CAS, které se zakládalo na podložených tvrzeních o diskriminaci na základě pohlaví a vrozených zdravotních indispozic.[8]

Proti tomuto rozhodnutí podalo Švýcarsko odvolání a požádalo o postoupení věci Velkému senátu ESLP.

Rozhodnutí Velkého senátu ESLP

Velký senát dne 10. července 2025 konstatoval, že došlo ze strany Švýcarska k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy. Dospěl k závěru, že ve vztahu k tomuto článku byla naplněna jurisdikce ESLP, jelikož se Caster Semenya obrátila na Federální soud Švýcarska. ESLP uvedl, že v případě sportovní arbitráže, jež je fakticky povinná, vzniká „strukturální nerovnováha“ mezi sportovcem a sportovními orgány. Dle ESLP je v takových případech nutná vyšší míra přezkumu rozhodnutí CAS ze strany Federálního soudu Švýcarska. Tím, že Federální soud Švýcarska v rámci přezkumu postupoval na základě kritéria **úzce vymezeného veřejného pořádku**, porušil právo Semenové na **spravedlivé řízení** podle článku 6 Úmluvy.[9]

Velký senát však většinově zamítl stížnost Caster Semanya v návaznosti na porušení článků 8, 13 a 14 Úmluvy, jelikož Švýcarsko nemělo ve vztahu k těmto článkům rozhodovací pravomoc dle článku 1 Úmluvy. Velký senát dospěl k závěru, že ve smyslu článku 1 Úmluvy chybí mezi Caster Semenya a Švýcarskem dostatečná teritoriální vazba, jelikož stěžovatelka je státní příslušnicí Jihoafrické republiky a napadené předpisy byly vydány sportovní federací World Athletics se sídlem v Monaku. Soud tedy konstatoval, že Švýcarsko nemůže nést odpovědnost za obsah Předpisu DSD, který stanovuje podmínky účasti intersexuálních atletek ve vrcholovém sportu, a to ani z hlediska závazků vyplývajících z článků 8, 13 a 14 Úmluvy.[10] Tímto se Velký senát odchýlil od rozhodnutí ESLP z roku 2023.

Velký senát se v rámci svého přezkumu nezabýval nezávislostí a nestranností CAS, s čímž nesouhlasila soudkyně Kateřina Šimáčková. Ve svém disentním stanovisku s odkazem na rozsudek *Guðmundur Andri Ástráðsson proti Islandu*, č. 26374/18, body 218-234, ze dne 1. 12. 2020 uvedla především, že právo na „soud zřízený zákonem“ je **úzce propojeno se zárukami nezávislosti a nestrannosti**. Soudní orgán, který tyto podmínky nespĺňuje, **nelze považovat za „soud“ ve smyslu článku 6 odst. 1 EÚLP**. [11] Uvedla, že CAS ve skutečnosti nevznikl vůlí švýcarského zákonodárce, nicméně je založen na dohodě „Agreement concerning the constitution of the International Council of Arbitration for Sport“. Dodala, že v preambuli této dohody se uvádí, že CAS má sloužit k řešení sportovních sporů a má být provozován pod záštitou nadace ICAS, která má zaručit nezávislost CAS. [12] Dle Kateřiny Šimáčkové nelze CAS označit za dostatečně nezávislý a nestranný soud, jak uvedl ESLP v případě *Mutu a Pechstein proti Švýcarsku*. Dle soudkyně Kateřiny Šimáčkové nelze nahradit právní zakotvení CAS, pokud nespĺňuje požadavky vymezené Velkým senátem ve věci *Guðmundur Andri Ástráðsson*. [13]

Rozhodnutí Velkého senátu ve věci *Semenya v. Švýcarsko* představuje mimořádně významný milník v oblasti sportovní arbitráže a přezkumu rozhodnutí CAS. Reaguje na dlouhodobě diskutovanou otázku

omezeného rozsahu přezkumu ze strany Federálního soudu Švýcarska a vnáší do této oblasti **nový právní standard**.

ESLP konstatoval, že rozhodnutí CAS, která se dotýkají zásadních otázek **základních lidských práv**, nemohou být přezkoumávána pouze na základě **úzce vymezeného kritéria veřejného pořádku**, jak to předpokládá **čl. 190 odst. 2 švýcarského zákona o mezinárodním právu soukromém**. Naopak, ve světle povinné a exkluzivní povahy arbitráže před CAS je třeba ze strany švýcarského soudu **provádět důkladnější a přísnější kontrolu** v souladu s požadavky článku 6 Úmluvy.

V dohledné době lze rovněž očekávat vydání rozhodnutí ve věci **C-600/23 Royal Football Club Seraing** před Soudním dvorem Evropské unie, které by mohlo přinést **další zpřesnění pravidel** týkajících se přezkumu rozhodnutí CAS Federálním soudem Švýcarska a jejich souladu s evropským právem.

Mgr. Lukáš Procházka,
advokátní koncipient

BRODEC & PARTNERS
— LAW FIRM —

[BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář](#)

Rubešova 162/8
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 247 215
e-mail: info@akbrodec.cz

[1] ESLP, Případ Semenya v. Switzerland, Velký senát, Žádost č. 10934/21, rozsudek ze dne 10 7. 2025.

[2] World Athletics, Athlete Profile: Caster Semenya. Dostupné >>> [zde](#).

[3] European Court of Human Rights, Case of Semenya v. Switzerland, Application no. 10934/21, 11. 7. 2023.

[4] Eligibility Regulations for the Female Classification, IAAF, 2018.

[5] Caster Semenya & Athletics South Africa (ASA) v The International Association of Athletics Federations (IAAF), Arbitral Award, delivered by CAS, 30 April 2019.

[6] Caster Semenya & Athletics South Africa (ASA) v The International Association of Athletics Federations (IAAF), Swiss Federal Tribunal, Decision 4A_248/2019 and 4A_398/2019, 25 August 2020.

[7] European Court of Human Rights, Case of Semenya v. Switzerland, Application no. 10934/21, 11. 7. 2023, bod 99. a násl.

[8] European Court of Human Rights, Case of Semenya v. Switzerland, Application no. 10934/21, 11. 7. 2023, bod 234. a násl.

[9] European Court of Human Rights, Grand Chamber, Case of Semenya v. Switzerland, Application no. 10934/21, ze dne 10 7. 2025, body 211. až 238.

[10] European Court of Human Rights, Grand Chamber, Case of Semenya v. Switzerland, Application no. 10934/21, ze dne 10 7. 2025, body 118. až 154.

[11] European Court of Human Rights, Grand Chamber, Case of Semenya v. Switzerland, Application no. 10934/21, ze dne 10 7. 2025, bod 8. disentního stanoviska soudkyně Šimáčkové.

[12] European Court of Human Rights, Grand Chamber, Case of Semenya v. Switzerland, Application no. 10934/21, ze dne 10 7. 2025, bod 12. disentního stanoviska soudkyně Šimáčkové.

[13] European Court of Human Rights, Grand Chamber, Case of Semenya v. Switzerland, Application no. 10934/21, ze dne 10 7. 2025, bod 13. disentního stanoviska soudkyně Šimáčkové.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)

- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)